

**PROJECTE
D'INNOVACIÓ
TERTÚLIES
LITERÀRIES
DIALÒGIQUES**

**CEIP EL CRIST
CURS 2013-2014**

1. TÍTOL DEL PROJECTE

**PROJECTE D'INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ TERTÚLIES LITERÀRIES
DIALÒGIQUES**

2. NOM DEL CENTRE

CEIP EL CRIST

3. NOM I COGNOM DE LA COORDINADORA

Mª DOLORES CEBRIÁN DÍAZ

INDEX

1. JUSTIFICACIÓ
2. OBJECTIUS
3. METODOLOGIA
4. FUNCIONAMENT
5. PAPER DE LA PERSONA MODERADORA
6. COMPETÈNCIES BÀSIQUES
7. ACTIVITATS
8. FASES D'EXECUCIÓ DEL PROJECTE.
9. COMPOSICIÓ I ORGANITZACIÓ DE L'EQUIP DE PROFESSORAT IMPLICAT EN L'APLICACIÓ DEL PROJECTE. ALUMNAT A QUI S'APLICA.
9. METODOLOGIA DE TREBALL: DISTRIBUCIÓ DE TASQUES I TEMPS.
10. SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ PREVIST: INDICADORS, FASES, MOMENTS.
11. RECURSOS MATERIALS I DIDÀCTICS ESTIMATS COM NECESSARIS PER A LA REALITZACIÓ DEL PROJECTE. PRESSUPOST DETALLAT.

1. JUSTIFICACIÓ

Dins del nostre Pla lector ens hem proposat incloure les Tertúlies Literàries dialògiques per a "l'animació a la lectura" i el coneixement de la Literatura perquè després de la formació rebuda aquests darrers cursos escolars en el Projecte de formació en Centre considerem que aquestes constitueixen una actuació d'èxit educativa contrastada científicament en les Comunitats d'aprenentatge (Ramón Fletxa).

Nosaltres volem dur a terme aquesta actuació d'èxit tant en infantil com en primària amb les conseqüents adaptacions.

Al llarg del curs llegirem a les nostres aules clàssics de la literatura universal amb la intenció de millorar la resposta educativa que estem donant dins de la competència lingüística.

La lectura dialògica dels clàssics universals s'està duent a terme des de fa més de 30 anys. Ja que són els clàssics universals els que aporten coneixement, millora del vocabulari, major comprensió de la situació històrica, millor qualitat de la literatura, i en definitiva els que marquen història en les diferents cultures, constituint-se referents culturals de primer orde per a comprendre i reflexionar sobre el món. Hui més que mai, en les nostres societats globalitzades, la lectura dels clàssics universals de les diferents parts del món es constitueix un aprenentatge bàsic per a entendre i comprendre les nostres societats.

Per a reconèixer una tertúlia literària dialògica només cal saber si els llibres que lligem són clàssics universals i si es duen a terme a través de la metodologia d'aprenentatge dialògic (Fletxa, 1997).

D'altra banda dins del món actual sabem que la Societat de la informació du immersa d'una banda l'abandó de la lectura mentre que d'un altra exigeix una gran competència lectora per al desenvolupament de la capacitat de processament de la informació, competència clau per poder sobreviure en el seu sí.

A més a més no podem obviar altres aspectes que abordarem des d'aquesta pràctica educativa com poden ser l'expressió oral, el respecte per les opinions dels demés, l'educació en valors, el desenvolupament d'hàbits lectors, la millora de la competència lectora, l'actitud d'escoltar, la solidaritat, etc...

Sense oblidar que en aquest procés d'investigació i innovació el professorat rebrà formació al centre al voltant d'aquesta pràctica educativa dins del Pla anual de Formació al professorat. Afavorint la reflexió entre el professorat sobre esta i altres metodologies relacionades amb la lectura i escriptura.

2. OBJECTIUS GENERALS

- Treballar la tècnica de les tertúlies literàries dialògiques.
- Conèixer el funcionament de les tertúlies literàries dialògiques.
- Conèixer llibres de la literatura clàssica.
- Promoure la lectura i generar debats literaris.

3. METODOLOGIA

La metodologia que utilitzem en la tertúlia es basa en el diàleg. Este es converteix en generador de l'aprenentatge. L'aprenentatge dialògic, que es fonamenta en les aportacions que des de la pedagogia ha fet Paulo Freire i des de la sociologia J. Habermas, té com a base les reflexions, els debats i els arguments, i també les experiències de la vida quotidiana de les persones participants. Estos plantejaments teòrics defineixen com a objectiu principal de l'educació la transformació social a favor d'una societat més justa, democràtica i solidària.

4. FUNCIONAMENT

En infantil es treballarà per nivell, adequant el ritme d'aprenentatge als alumnes, elaborant activitats adients a l'obra i autor. Centralitzant el projecte a la Setmana del llibre.

En Primària ens reunim en sessions setmanals. Es decideix un llibre i el nombre de pàgines que llegirem durant la setmana i comentarem el pròxim dia. Totes i tots llegirem el nombre de pàgines acordades i el següent dia de l'activitat ens reunirem amb l'objectiu de dialogar sobre els continguts i els temes que d'elles es deriven, com què entenem per drets humans, l'amor, la mort...

Durant la lectura cada participant tria un passatge del text que li crida l'atenció, ja siga perquè se sent identificat amb ell, perquè li ha fet recordar alguna experiència viscuda, etc.

S'obri el torn de paraules sobre el text en qüestió. El moderador/a pren nota de aquelles persones que demanen paraula i controla l'orde de les intervencions. A partir de cada intervenció es crea el diàleg. És molt important respectar el torn de paraula i que tot el món escoltem les diverses intervencions. En cada sessió el moderador canvia de persona.

En la tertúlia literària no pretenem descobrir i analitzar allò que l'autor o l'autora de l'obra vol dir en els seus textos, sinó que volem fomentar la reflexió i el diàleg a partir de les diferents i possibles interpretacions que es deriven d'un mateix text. Amb l'experiència hem vist que en esta forma de tractar la literatura es troba la riquesa de la tertúlia.

Llegir no és suficient, cal parlar sobre el tema que s'ha llegit per a poder arribar a un coneixement del nostre comportament en la vida social, per mitjà del reflex que projecta la literatura en les nostres vides.

5.PAPER DE LA PERSONA MODERADORA

La persona coordinadora és la moderadora de la tertúlia i s'encarrega de donar els torns de paraula. Seguint els principis de l'aprenentatge dialògic, la persona que coordina és una més dins de la tertúlia i no pot imposar la seua veritat, sinó que ha de deixar que totes les persones aporten els nostres arguments perquè es puguen reflexionar i discutir fins que s'arriba inclús consens sobre quin argument es valora com provisionalment vàlid, ja que no hi ha res que es puga donar per conclòs, ja que estes afirmacions es poden qüestionar més avant. Però no cal arribar a este consens. La persona coordinadora, a través del diàleg igualitari, aprèn tant o més que les persones que participen en la tertúlia. La persona moderadora ha de donar prioritat a les persones que menys participen en la tertúlia, donant lloc a una participació més igualitària.

6.COMPETENCIES BÀSIQUES

1. Competència comunicativa lingüística

- La pràctica de les tertúlies millora la comunicació a nivell oral i escrit, així com la capacitat d'escoltar i comprendre missatges millorant la competència lectora.
- Al llarg del projecte els xiquets i xiquetes utilitzen diferents registres literaris i de llenguatges que afavoreix i millora la comunicació oral i escrita. Donant sentit i funcionalitat als aprenentatges relacionats amb la comunicació oral en la seua doble vessant d'expressió i comprensió.

2. Competències artística i cultural

- L'alumnat coneix la cultura i diferents manifestacions artístiques (pintura, escultura, literatura) a través de les obres literàries clàssiques.
- Per un altre costat els alumnes exerciten la creativitat a través de la seua pròpia producció verbal i escrita.

3. Tractament de la informació i competència digital

- Els alumnes requereixen una gran competència lectora per processar la informació que aquests mitjans informàtics i tecnològics els proporcionen.
- Els alumnes utilitzen les TIC per a informar-se al voltant de la història i evolució de la literatura.

4.Competència d'aprendre a aprendre

- Les tertúlies porten als xiquets/s a conèixer les seues capacitats i estimulen el desig de millorar les seues relacions i capacitat d'expressar les pròpies opinions argumentant-les.
- Generen una actitud d'escolta en tots els participants.
- Milloren el diàleg entre l'alumnat i entre alumnat i professorat
- Desenvolupen un esperit crític i solidari.

5. Competència d'autonomia i iniciativa personal

- Descobreixen el costat lúdic de la lectura i de la Literatura.
- Augmenten l'autoestima.
- Potencien els hàbits lectors.

6. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Les tertúlies literàries són una actuació d'èxit que estimula la participació col·lectiva i facilita l'argumentació individual a través de les seues pròpies opinions justificades i relacionades amb el propi text de lectura.

7. Competència social i ciutadana

Aquesta pràctica educativa comporta l'acceptació de les normes de funcionament i de participació específiques de les tertúlies literàries facilitant la convivència en tots els aspectes. Afavorint les relacions de personals i socials.

7. ACTIVITATS

Contingut de l'activitat

Com ja s'ha exposat en el marc teòric d'aquest projecte, l'activitat consisteix, inicialment, a triar el/els llibre/s que llegirem, i el nombre de pàgines que llegirem per a la pròxima sessió. D'eixa lectura, cada participant en la Tertúlia marcarà almenys un paràgraf que li haja cridat l'atenció o li haja agradat (ací no s'entra en els perquè de l'elecció). Quan arribe la sessió de Tertúlia, cada participant començarà per donar la seua opinió sobre el que llig. Ací no hi ha discussió, ja que estem en el terreny de les opinions. Posteriorment es passarà a la lectura dels paràgrafs triats. Cada participant els llegirà en veu alta i els comentarà, és a dir, ens dirà per què els ha seleccionat i què és el que li diu a ell, este comentari pot donar pas a què altres participants expressen també la seua opinió sobre allò que s'ha llegit, amb la qual cosa es genera un diàleg constructiu i sense necessitat d'arribar a un consens o a unes conclusions comunes. També és el moment de plantejar i resoldre dubtes i d'ampliar determinats coneixements. Així anirem treballant fins que finalitzem el llibre. En eixe moment es farà una valoració oral del mateix per part de tots els participants (no cal fer una fitxa del mateix).

Diccionari: Respecte a l'ús del mateix, s'estimularà en la mesura que ho utilitzem com els lectors experts, és a dir, consultant aquelles paraules que no ens deixen avançar en la lectura, obviant les que o bé les podem entendre pel context o que no són decisives per a la interpretació del text. El mateix plantejament regirà per als paràgrafs que, suposadament, no s'entenguen.

Processos d'ajuda: No tot l'alumnat ha desenvolupat la seua competència lectora fins al mateix grau. Diàriament ens trobem amb alumnat que té problemes en este camp. Per això, este Projecte d'Innovació, immers en la filosofia inclusiva, preveu processos d'ajuda perquè cap alumne quede exclòs de l'activitat. Esta previsió basada en la solidaritat es concretarà, segons les circumstàncies, amb altres alumnes, amb el professorat.

Lectura oral i lectura silenciosa: El Projecte no ha d'oblidar que en la lectura silenciosa el nivell de comprensió és major que en l'oral i que esta última la utilitzem prou menys que la silenciosa. També no cal oblidar que ambdós són competències distintes i que ens podem trobar amb persones que dominen una i que tenen problemes en l'altra.

Ampliació de coneixements respecte autor i tema: Encara que no és objectiu de la Tertúlia, no es descarta que en determinats moments es demanen dades de l'autor o l'autora així com del tema del llibre.

Correspondència: Intentarem mantindre correspondència amb altres Tertúlies Literàries, encara que estes siguen de persones adultes o de joves, ja que interaccions d'este tipus són positives per a l'aprenentatge i per a significar la funcionalitat del mateix.

Explotació del text en la classe de llengua: No és un objectiu propi de les Tertúlies Literàries, no obstant això, pensem que treballar en classe de Llengua amb estos textos, sense obviar altres, pot resultar més enriquidor, ja que comptaríem amb l'avantatge que han sigut ja prèviament llegits i dialogats, és a dir, són textos que hem incorporat a la nostra experiència, que són vius, que ja formen part de nosaltres, que no ens són aliens.

On i en quin moment llegir?: Açò ho decidirem en un diàleg igualitari amb l'alumnat entre dos grans alternatives, la de llegir a casa, que exigeix més maduresa i compromís o la de llegir en el centre. Sense excloure que, segons el grup, es puguen compatibilitzar ambdós.

En quin idioma?: Ja que el centre té dues línies d'ensenyament, PPEV i PPEC, i els alumnes d'ambdós línies participen a aquest Projecte, no s'exclou que les lectures, així com la Tertúlia es faça en les dues llengües cooficials de la Comunitat.

DESENVOLUPAMENT PER CICLES DE LES ACTIVITATS PROPOSADES PER AL CURS 2013-14:

CICLE D'INFANTIL

Objectius.

- Reconèixer els personatges d'una obra.
- Entendre un capítol d'una obra literària clàssica.
- Recitar poesies.

Activitats.

- Activitats al voltant l'autor i l'obra.
- Punt de llibre, referent al poema.
- Confecció d'un mural conjunt de la poesia treballada.
- Obra «El Quijote».
- Treball per nivells un capítol de l'obra.
- Confecció un conte adequat al cicle.
- Activitats al voltant l'autor i els personatges.
- Visionat capítol, de la versió dels dibuixos animats.
- Visita a la biblioteca, per veure exposició de diverses versions de "El Quijote"

Criteris d'avaluació.

- És capaç de reconèixer els personatges.
- És capaç de entendre el capítol de l'obra.

PRIMER CICLE

Objectius.

- Aconseguir una lectura comprensiva.
- Ampliar vocabulari.
- Saber expressar opinions i sentiments.

Activitats.

- Llegir en casa amb els pares les lectures proposades.
- Llegir amb fluïdesa i entonació les lectures proposades al gran grup.
- Llegir entre tots i després parlar dels temes que es podien extraure.
- Aclarir dubtes i vocabulari.
- Comprensió de les lectures, treballant-les en assemblea.
- Ser capaç d'expressar oralment les seues opinions i sentiments.
- Lectures dels llibres:

1r Curs:

- Pinotxo. Carlo Collodi

2n Curs:

- La odisea contada a los niños. Rosa Navarro Durán
- El principito. A. de Saint Exupéry
- El Lazarillo contado a los niños. Rosa Navarro Durán

Criteris d'avaluació.

- Durant les sessions:
  - Participa de manera activa en les tertúlies literàries.
  - Mostra respecte vers l'opinió dels companys/es.
  - Respecta el torn de paraula.
  - Millora la seua integració al grup.
  - Mostra confiança en si mateix i en les seues opinions.
- Al finalitzar el curs:
  - Llig amb fluïdesa i entonació les lectures proposades.
  - Compren les lectures llegides individualment i en grup.
  - Compren i utilitza correctament el vocabulari treballat.
  - Sap expressar opinions i sentiments.

SEGON CICLE

Objectius

- Conèixer obres clàssiques.
- Fomentar el gust lector.
- Millorar les bones pràctiques de parlar i escoltar.
- Aprendre a justificar les argumentacions.
- Respectar les diferents opinions.

Activitats

- Realitzar treballs i murals d' equips dels diferents autors dels llibres.
- Sessió setmanal per a les lectures individuals a casa, per després treballar a l'aula.
- Sessió setmanal a classe de tertúlia dialògica, on es nomena de manera rotatòria un moderador i dos secretaris. Es treballa en grup les diferents anotacions i sentiments individuals que aquestes ens han proporcionat.
- Reflexió grupal dels capítols de manera gradual .
- Lectures dels llibres:

3r Curs:

- "Los viajes de Ulises", Anne-Catherine Vivet-Remy.
- "Fables d' Isop", Jerry Pinkney.
- "Peter Pan", J. M. Barrie.

4t Curs:

- "El Mago d'Oz", de Frank Baum.
- "Nadal de Fantasmes", Charls Dickens.
- "El Gegant Egoista", Oscar Wilde.

criteris d'avaluació

- Durant les sessions:
  - Participa de manera activa en les tertúlies literàries.
  - Mostra respecte vers l'opinió dels companys/es.
  - Respecta el torn de paraula.
  - Millora la seua integració al grup.
  - Mostra confiança en si mateix i en les seues opinions.
- Al finalitzar el curs:
  - Ha millorat la velocitat i la qualitat de la lectura.
  - Ha millorat la comprensió lectora.

TERCER CICLE

Objectius

- Millorar la velocitat i qualitat de la lectura
- Millorar la comprensió lectora
- Ampliar vocabulari
- Estimular la capacitat d'expressar oralment idees i pensaments
- Fomentar la capacitat d'escoltar amb atenció als companys i companyes.
- Millorar la comprensió de la realitat que ens envolta
- Fomentar la tolerància i el respecte a les diferències.
- Estimular la confiança de l'alumne en si mateix
- Afavorir la integració en el grup.

Activitats

- Lectura dels llibres:

5é Curs:

"La Odisea" Homero

"Oliver Twist" Charls Dickens

6é Curs:

"Robinson Crusoe" Daniel Defoe

"Scott i Amudsen" K. T. Hao

- Desenvolupament de les tertúlies literàries:

Cada setmana es llegirà a casa una sèrie de pàgines del llibre i cadascú, inclòs el mestre, marcaran allò que els ha cridat més l'atenció del que han llegit.

A la classe, es nomenarà un moderador que establirà el torn de paraula. Seguts en cercle, cadascú anirà comentant allò que ha senyalat, indicarà la pàgina i el paràgraf per a que tots/es puguen tornar a llegir-lo i s'establirà un diàleg al voltant del que cadascú ha senyalat.

Criteris d'avaluació

- Durant les sessions:
  - Participa de manera activa en les tertúlies literàries
  - Mostra respecte vers l'opinió dels companys/es
  - Respecta el torn de paraula
  - Millora la seua integració al grup
  - Mostra confiança en si mateix i en les seues opinions
- Al finalitzar el curs:
  - Ha millorat la velocitat i la qualitat de la lectura
  - Ha millorat la comprensió lectora

8. FASES D'EXECUCIÓ DEL PROJECTE.

1. Presentació de l'activitat als grups d'alumnes en què es va a aplicar el Projecte.

- a) Exposició de l'activitat.
- b) Explicitació del compromís de lectura.
- c) Processos d'ajuda.
- d) Normes que regeixen l'activitat.
- e) Establiment d'un termini de temps per a proposar entre tots i totes els llibres que vulguem llegir.
- f) Delimitar un període de prova per al Projecte a fi de la presa de decisions, en cada grup, sobre la seua continuïtat.

2. Posada en pràctica del Projecte.

3. Avaluació processual de les sessions per part del professorat implicat.

4. Després de la finalització de la lectura del primer llibre.

- a. Avaluació de l'activitat per part del professorat implicat.
- b. Entre tots i totes les participants es farà una avaluació general de l'activitat exercida fins a la data en què es prendrà la decisió de continuar i, en cas afirmatiu, amb quins canvis, si és que es proposen.

5. En cas de continuar, els passos 2, 3 i 4 es repetirien de forma cíclica afegint una avaluació més profunda després de la finalització de cada llibre de lectura.

6. Es faran avaluacions puntuals amb tot el professorat dels grups implicats per a constatar els possible canvis detectats en la resta de les activitats docents.

9.COMPOSICIÓ I ORGANITZACIÓ DE L'EQUIP DE PROFESSORAT IMPLICAT EN L'APLICACIÓ DEL PROJECTE. ALUMNAT A QUI S'APLICA.

En un principi els participants seran:

a) Professorat:

Tot el professorat de l'àrea de Llengua Valencià o Castellà.

b) Alumnat:

8 cursos d'infantil i 15 cursos de primària . Al voltant de 442 alumnes.

10.METODOLOGIA DE TREBALL: DISTRIBUCIÓ DE TASQUES I TEMPS.

Entenem que ja ha sigut tractada al llarg de l'exposició anterior. No obstant això, afegirem que la Tertúlia es farà una vegada a la setmana dins de l'horari de les àrees de Valencià o Castellà.

Les tasques, com ja s'ha exposat, fan referència fonamentalment al que és la formació, l'aplicació, el seguiment i l'avaluació del Projecte.

11.SISTEMA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ PREVIST: INDICADORS, FASES, MOMENTS.

L'avaluació serà contínua i processual i es durà a terme en les diferents fases del projecte, tal com ja es va exposar en l'apartat corresponent.

Inicial: Partint de l'experiència, analitzarem les característiques dels grups en què es va a aplicar el Projecte per a fer les modificacions pertinents.

Processual: Es realitzarà amb el professorat i amb l'alumnat. En aquest cas ens interessa saber el grau de satisfacció de les persones que intervenen i l'avanç de l'alumnat en el camp de la Llengua i en altres aspectes.

Final: Per a valorar la viabilitat de la innovació i decidir sobre si val la pena continuar amb ella de forma sistemàtica considerant-la com un recurs metodològic més.

Respecte als indicadors per a l'avaluació, estos seran els que tindrem en compte i sobre els quals treballarem amb distints instruments:

- a. Grau de satisfacció de l'alumnat.
- b. Grau de satisfacció del professorat.

- c. Desenvolupament de distintes capacitats:
  - a. Comprensió escrita.
  - b. Expressió oral.
  - c. Participació.
  - d. Respecte a les opinions alienes.
  - e. Ajuda a iguals.
  - f. Compliment de compromisos.
  - g. Incidència en altres àrees.
  - h. Incidència en la millora de la convivència.

12.RECURSOS MATERIAIS I DIDÀCTICS ESTIMATS COM NECESSARIS PER A LA REALITZACIÓ DEL PROJECTE. PRESSUPOST DETALLAT.

Amb aquest Projecte d'Innovació el nostre plantejament és el de millorar, com ja s'ha indicat, la resposta educativa que donem al nostre alumnat i en especial a aquell que tinga més dificultats.

La despesa fonamental serà el de l'adquisició de llibres de lectura per als diferents grups, ja que pensem que aquesta activitat no pot ser exclouent per raons econòmiques i que estos llibres haurien de quedar a la biblioteca del centre, en el cas d'adquirir-los des del centre, perquè puguen ser llegits per altres alumnes en este o en altres cursos amb esta o una altra metodologia, o poder intercanviar-los amb altres companys d'altres tutories en cas d'adquirir-los els pares.

PRESSUPOST

Curso	Título	Quantitat de llibres	Pressupost
Infantil			
3 anys	El Quijote" Miguel de Cervantes	8 x 15 €	120 €
4 anys			
5 anys			
1r cicle			
1r Curs	Pinotxo. Carlo Collodi	60 x 3.50 €	210 €
2n Curs	El principito. A. de Saint Exupéry	30 x 12€	360 €
	La odisea contada a los niños. Rosa Navarro Durán	30 x 10€	300 €
	El Lazarillo contado a los niños. Rosa Navarro Durán	30 x 10€	300€
2n cicle			
3r Curs	"Los viajes de Ulises" Anne-Catherine Vivet-Remy	30 x 8.3€	249€
	"Fabules d'Isop" Jerry Pinkney	30 x 8.3€	249€
	"Peter Pan", J. M. Barrie	30 x 8.3€	249€
4t Curs	"El Mago d'Oz", de Frank Baum	30 x 8.3€	249€
	"Nadal de Fantasmes", Charls Dickens.	30 x 8.3€	249€
	"El Gegant Egoista", Oscar Wilde	30 x 8.3€	249€
3r cicle			
5é Curs	"Momo" Michael Ende	30 x 8,79€	263,7 €
	"La Odisea" Homero	30 x 13,61€	408,3 €
	Oliver Twist" Charls Dickens.	30 x 13,61€	408,3 €
6é Curs	"Robinson Crusoe" Daniel Defoe	30 x 9,25€	277,5€
	"Scott i Amudsen" K. T. Hao	30 x 9,25€	277,5€
TOTAL			4695.9 €

Projecte d'innovació Tertúlies Literàries Dialògiques aprovat aprovat pel Consell Escolar
del Centre el 18/07/13.